

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเกี่ยวกับความคิดทางการเมืองของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นการศึกษาถึงความรู้สึกนึกคิดทางการเมืองของข้าราชการตำรวจในระดับกลาง ซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจที่มีอิทธิพลในการกำหนดแนวทางปฏิบัติ ตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา และเป็นผู้สั่งการผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติ เกี่ยวกับการให้บริการแก่ประชาชน ความคิดทางการเมืองนี้จะเป็นตัวกำหนด พฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งมีผลต่อความสงบเรียบร้อย หรือส่งผลให้เกิดความระส่ำระสายขึ้นในบ้านเมือง หรือนโยบายของรัฐบาล จึง นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความคิดทางการเมือง ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการ ตำรวจ ว่ามีความคิดทางการเมืองในเรื่องการกระจายอำนาจในกรณีของการ เลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดอย่างไร ศึกษาถึงแนวคิดของนายตำรวจชั้นสัญญา บัตรว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดควรจะมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนบทบาทเช่นไร จึง จะสามารถบริหารงานและประสานประโยชน์ในจังหวัดนั้น ให้เกิดประสิทธิผล สูงสุด และเพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงแก้ไข การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เมื่อต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้การบังคับบัญชา ของผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง โดยใช้วิธีการแบบสำรวจ (survey research) และกำหนดสมมติฐานไว้ว่า

"ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการ ตำรวจ มีแนวความคิดไม่เห็นด้วยต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการ ตำรวจ มีความรู้สึกไม่มั่นคง และไม่ปลอดภัยในการที่จะต้องอยู่ภายใต้การบังคับ

บัญชาสั่งการ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองแบบใหม่

ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ไม่สามารถเล็งเห็นผลในผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดได้"

การศึกษาความคิดทางการเมือง ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ภาค คือ

ภาคที่ 1 ความคิดทางการเมือง ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ตามสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ความคิดทางการเมือง ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในด้านหลักรัฐศาสตร์ทั่วไป

ความคิดทางการเมืองของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในด้านหลักรัฐศาสตร์ทั่วไปนี้ เน้นหนักไปในด้านของการกระจายอำนาจในรูปของการปกครองท้องถิ่น (local government) ซึ่งเป็นรูปการปกครองที่เกิดจากระบบการกระจายอำนาจการปกครอง (decentralization) จากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น ซึ่งเกิดได้ 2 วิธีด้วยกัน คือ

- 1) เกิดจากการที่รัฐบาลหยิบบินให้เอง (state-local government) โดยใช้เจ้าหน้าที่จากส่วนกลางเข้ามาร่วมการบริหารงานท้องถิ่นร่วมกับเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่น โดยทางรัฐบาลกลางจะเข้าช่วยเหลือเกื้อหนุนมากที่สุด
- 2) เกิดจากการที่ประชาชนต่อสู้เรียกร้องเอง (local-self government) โดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นเลือกตั้งคณะผู้บริหารและหัวหน้าผู้บริหารสภาท้องถิ่นขึ้นมาปกครองกันเอง โดยใช้เงินงบประมาณของท้องถิ่นเองพึ่งส่วนกลางน้อยที่สุด

การปกครองท้องถิ่นนั้น เป็นเรื่องของการแสดงออกถึงเสรีภาพและความเสมอภาคในอันที่จะได้รับการจากรัฐ เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในลักษณะที่สอดคล้องกับความเป็นจริง แม้ว่าการปกครองท้องถิ่นจะได้อำนาจการปกครองมาโดยวิธีใดก็ตาม ก็นับได้ว่าเกิดจากหลักการกระจายอำนาจในการปกครองอยู่นั่นเอง ซึ่งการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องมีความเป็นอิสระตามสมควร โดยท้องถิ่นจะต้องสามารถกำหนดนโยบายของตนเองได้และมีอำนาจที่จะดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดขึ้นนั้น ซึ่งประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมไม่มากนักน้อย

การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นของสังคมประชาธิปไตยเป็นการทำให้ประชาชนใช้ศักยภาพของตนรับผิดชอบในกิจการบ้านเมือง การกระจายอำนาจบางอย่างให้ท้องถิ่นไปดำเนินการเองนั้น หากท้องถิ่นได้รับอำนาจอิสระอย่างเหมาะสมประกอบทั้งประชาชนในท้องถิ่นมีความสามารถพอที่จะรับภาระอันเป็นหน้าที่ดังกล่าวนี้ได้ ท้องถิ่นก็ย่อมดำเนินการต่างๆ ได้ดีกว่าส่วนกลางก็ได้

การศึกษาความคิดทางการเมืองของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในด้านหลักรัฐศาสตร์ทั่วไปนี้มิได้มีการคาดการณ์ตามสมมติฐาน แต่ศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้การวิจัยมีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ รุ่นที่ 17 จำนวน 53 คน พบว่านายตำรวจชั้นสัญญาบัตร มีแนวคิดในเชิงสนับสนุนในหลักการและกระบวนการในระบอบประชาธิปไตย ที่ประชาชนสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนและพนักงานของรัฐได้อย่างอิสระ มีความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ประชาชนมีสิทธิและหน้าที่ ที่จะต้องมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตลอดเวลาโดยผ่านกลไกต่างๆ หรือสามารถที่จะแสดงบทบาทได้โดยตรง (ดูตารางที่ 4.1) ในเรื่องวิธีการควบคุมการตัดสินใจของรัฐบาลในด้านนโยบายนั้น ควรจะต้องอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ที่ผ่านการเลือกตั้งมา และระบบพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตยนั้น ควรจะมีมวลชนเป็นฐาน การบริหารงานภายในพรรคไม่ควรมีการผูกขาดอำนาจ มีการให้ความสำคัญกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น โดยมีความเห็นว่า หากประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นมีความเข้มแข็งแล้ว ก็จะส่งผล

ให้ประชาธิปไตยในระดับชาติเข้มแข็งขึ้นด้วย

ในด้านทัศนคติที่แทบไม่มีผลต่อความคิดในเรื่องหลักรัฐศาสตร์ทั่วไป ได้แก่ ความคิดทางการเมืองเกี่ยวกับเรื่องการเลือกตั้ง ต้องมีบ่อยๆ หรือสม่ำเสมอ สะอาด มีการบีบบังคับกันน้อยที่สุด หากมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว จะทำให้ประชาธิปไตยในท้องถิ่นเข้มแข็งขึ้น ความคิดเกี่ยวกับข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้การบังคับบัญชา โดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง จะรู้จักคุ้นเคยพื้นที่ในจังหวัดมาก เพราะโอกาสย้ายไปจังหวัดอื่นมีน้อย การลดปัญหาการบังคับบัญชาที่ใช้เส้นสายจากกรม เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งสามารถปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ตำรวจได้โดยตรง ความคิดในการลดภาระในด้านการบริหาร มีสายการบังคับบัญชาในระดับสั้น การลงโทษโดยการย้ายออกนอกพื้นที่แบบไม่ยุติธรรมจะลดลง เมื่อปฏิบัติหน้าที่ภายใต้การปกครองของผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง

นั่นคือ นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ มีความเชื่อมั่นในหลักการและกระบวนการของระบอบประชาธิปไตยในรูปแบบของการปกครองท้องถิ่น (local government) ว่าจะเป็นที่ฐานทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ทำให้ประชาชนเกิดความรับผิดชอบต่อการปกครองหรือการบริหารกิจการบ้านเมือง อีกทั้งมีความปรารถนาที่จะเห็นระบอบประชาธิปไตยเติบโตเพื่อก่อประโยชน์แก่ส่วนรวม โดยเฉพาะประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น หากการให้บริหารของรัฐตกถึงมือประชาชนในลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการและความเป็นจริงของท้องถิ่นแล้วก็อาจสร้างความรู้สึกรู้สึกให้แก่ประชาชนว่าตนเองได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองในระดับชาติต่อไป

ส่วนที่ 2 ความคิดทางการเมือง ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในด้านการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

การเลือกตั้ง เป็นลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครอง ผู้ปกครองบ้านเมืองจะต้องได้รับความยินยอมและเสียงสนับสนุนจากประชาชนส่วน

ใหญ่โดยผ่านการเลือกตั้งหรือวิธีการหยั่งเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยการเลือกตั้งจะทำการเลือกเพื่อหาผู้ชนะไปดำรงตำแหน่งโดยมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งเป็นวาระ การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดก็คือการเลือกโดยประชาชนในจังหวัดเพื่อหาผู้ชนะไปดำรงตำแหน่งหัวหน้าข้าราชการในจังหวัดนั้น

การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (voting) เป็นลักษณะอย่างหนึ่งของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครอง เป็นการการแสดงออกซึ่งเจตนาของประชาชนต่อวิธีกำหนดนโยบายในการปกครองประเทศ การแสดงเจตจำนงดังกล่าวนี้จะมีความหมายจริงๆหรือมีผลดีตามระบอบประชาธิปไตยหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความสนใจของประชาชนอย่างจริงจัง และมีส่วนร่วมมากหรือน้อยเพียงใดด้วย

ในส่วนของการคิดทางการเมืองของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในด้านการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ได้มีการคาดการณ์ตามสมมติฐานไว้ว่า "ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจมีแนวความคิดไม่เห็นด้วยต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด" โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ 17 จำนวน 53 คน

พบว่า นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ไม่มีแนวคิดที่ไม่เห็นด้วยต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด แต่หากจะเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดได้นั้น ก็ควรจะคำนึงถึงปัจจัยทางด้านพื้นฐานทางสังคมและการพัฒนาทางเศรษฐกิจด้วย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 4.2) และพบว่านายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ มีความเห็นด้วยต่อการปกครองตนเองของท้องถิ่น ทำให้ทราบปัญหาข้อขัดข้องของท้องถิ่น เป็นการแบ่งเบาภาระของส่วนกลาง สำหรับในส่วนตำแหน่งของผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า เป็นตำแหน่งทางการบริหารในส่วนภูมิภาคที่มีความสำคัญ ไม่ควรผูกขาดเฉพาะข้าราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย เห็นด้วยกับการเติบโตของท้องถิ่นย่อมมีผลต่อบทบาทในการบริหารงาน หากท้องถิ่นสามารถปกครองตนเองได้ จะทำให้ประชาชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นต่อผู้ปกครองได้โดยตรง และในการที่ท้องถิ่นสามารถปกครองตน

เอง จะทำให้สามารถนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาปรับใช้ให้เหมาะสมแก่สภาพของท้องถิ่นนั้นๆ เองได้

ในส่วนของความคิดทางการเมืองที่แทบจะไม่มีผลต่อความคิดในด้านการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ได้แก่ ประเทศไทย ควรคงรูปแบบการแบ่งอำนาจเป็นส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ความคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นของไทยต้องการที่จะปกครองตนเอง การกระจายอำนาจที่ดี ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องมาจากการเลือกตั้งเท่านั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการแต่งตั้ง มีลักษณะเป็นนักปกครองอาชีพ สามารถกำกับการทำงานของข้าราชการได้อย่างเหมาะสม การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเป็นการวางกันระบบเผด็จการโดยรัฐบาลกลาง

ที่เป็นเช่นนี้ก็อาจเนื่องมาจากข้าราชการตำรวจเป็นข้าราชการที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลและนโยบายของจังหวัด ดังนั้นหากพิจารณาในแง่ที่มาของผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว ไม่ว่าจะผู้ว่าราชการจังหวัดจะมีที่มาจาก การเลือกตั้งหรือแต่งตั้งก็ตาม ข้าราชการตำรวจก็ยังคงปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายโดยปกตินั้นเอง จึงไม่ปรากฏความคิดที่ไม่เห็นด้วยในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

ส่วนที่ 3 ความคิดทางการเมือง ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในด้านความมั่นคง ปลอดภัย ที่ต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองบังคับบัญชา โดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง

ความมั่นคง ปลอดภัย คือความเป็นไปได้น้อยที่จะสูญเสียอำนาจรายได้ สักดิ์ศรี และความสะดวกสบายในอนาคต ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่จะกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานของข้าราชการ การที่ข้าราชการมีความเป็นไปได้มากหรือน้อยที่จะสูญเสียอำนาจรายได้ สักดิ์ศรี และความสะดวกสบายในอนาคตในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานภายใต้การปกครองบังคับบัญชาโดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง ก็ขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นในหลักการกระจายอำนาจและความสามารถในการปกครองของผู้ว่าราชการจังหวัด

ในส่วนของการคิดทางการเมืองของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในด้านความมั่นคงปลอดภัย ที่ต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองบังคับบัญชา โดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง ได้มีการคาดการณ์ตามสมมติฐานไว้ว่า "ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ มีความรู้สึกไม่มั่นคง และไม่ปลอดภัยในการที่จะต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาสั่งการ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองแบบใหม่" โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ 17 จำนวน 53 คน

พบว่า นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ มีความรู้สึกไม่มั่นคง และไม่ปลอดภัย ในการที่จะต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาสั่งการโดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 4.3) โดยเห็นว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง อาจจะไม่วางตัวเป็นกลางในการบริหารงาน อาจจะเน้นผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มของตน การให้ความช่วยเหลือของผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งกับหวัคະແນ หากหวัคະແນถูกจับกุมไม่ว่าด้วยเรื่องใด ก็มีแนวโน้มที่จะให้ความช่วยเหลือสูง เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจจะต้องตกอยู่ใต้ผู้มีอิทธิพล เมื่อมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และหากข้าราชการตำรวจที่เป็นพรรคหรือกลุ่มเดียวกันกับฝ่ายตรงข้าม หรือคู่แข่ง ของผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง ก็จะเป็นอุปสรรคในการเจริญเติบโตในชีวิตราชการ และโอกาสที่จะถูกแทรกแซงจากทางการเมืองในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง จะพิจารณาให้ความดีความชอบแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจมีโอกาสสูง

ในส่วนของการคิดทางการเมืองที่แทบจะไม่มีผลต่อความคิดในด้านความมั่นคง ปลอดภัย ที่ต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองบังคับบัญชา โดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง ได้แก่ ข้าราชการตำรวจในจังหวัดรู้สึกเชื่อมั่นในลักษณะนักปกครองอาชีพ ของผู้ว่าราชการจังหวัดจากการแต่งตั้งมากกว่าที่มาจากการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เด็ดขาด เนื่องจากต้องคำนึงถึงฐานะคะแนนเสี่ยง ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีจากการเลือกตั้งมีแนวโน้มที่จะต้องเอาใจข้าราชการประจำ

เพื่อให้ทำงานบรรลุผลตามนโยบายของตน

นั่นคือ นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการ ตำรวจมีความเห็นในเชิงลบต่อความมั่นคงปลอดภัย ที่จะต้องอยู่ภายใต้การปกครองบังคับบัญชาโดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากกาเลือกตั้ง ที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องมาจากมีความรู้สึกว่าเป็นไปได้ที่จะสูญเสียอำนาจ รายได้ สักดิ์ศรี และความสะดวกสบายในอนาคตมีสูง เกิดความไม่มั่นใจกับหลักการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามา

ส่วนที่ 4 ความคิดทางการเมือง ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในด้านการเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

ข้าราชการแต่ละคนจะมีกลไกการรับรู้ในการกลั่นกรองข้อมูลข่าวสารบางส่วนที่ขัดกับผลประโยชน์ของเขาออกไป และจะขยายข้อมูลที่เป็นผลดีของเขา โอกาสที่จะป้องกันไม่ให้ข้อมูลสำคัญไม่ถูกกลั่นกรองโดยอคติอาจมีมากขึ้นถ้าหากมีการกำหนดความรับผิดชอบในการเสาะแสวงหาให้ซ้อกันโดยบุคคลที่มีความสนใจและความพึงใฝ่ในนโยบายแตกต่างกัน หรือให้กับคนที่ไม่พึงใฝ่ในนโยบายหนึ่งโดยเฉพาะ หรือคนที่ผลประโยชน์ของเขาไม่เกี่ยวกับความก้าวหน้าของแผนงานใดในหน่วยงาน ข้าราชการจะมีอคติในการเลือกกระทำการบางอย่างที่เอื้อต่อผลประโยชน์ส่วนตน หรือแอบแฝงไว้ในผลประโยชน์ส่วนตนในด้านการเล็งเห็นผลในผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ข้าราชการตำรวจก็จะคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนที่แอบแฝงไว้

ในส่วนของความคิดทางการเมืองของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในด้านการเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ได้มีการคาดการณ์ตามสมมติฐานไว้ว่า "ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ไม่สามารถเล็งเห็นในผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดได้" โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ 17 จำนวน 53 คน

พบว่า นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ไม่สามารถเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 4.4) และเห็นว่า เมื่อมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว จะทำให้มีการกระจายอำนาจไปสู่จังหวัดมากขึ้น แต่ไม่เห็นด้วยกับแนวความคิดที่ว่า ข้าราชการตำรวจในส่วนภูมิภาคพึงพอใจกับระบบการปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบันอยู่แล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการแต่งตั้งจะเห็นใจและเข้าใจข้าราชการตำรวจได้ดีกว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง

ในส่วนของความคิดทางการเมืองที่แทบจะไม่มีผลต่อความคิดในด้านการเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ ที่จะได้รับในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดได้แก่ เมื่อในจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมาจากการเลือกตั้ง มีความเข้มแข็งในการบริหารงาน จะทำให้ระบบการบริหารงานของตำรวจเข้มแข็งขึ้นทำให้ลดปัญหาในเรื่องการกลั่นแกล้ง หรือบัตรสนเท่ห์ได้ จะทำให้ได้ตำรวจที่ดีมาดำรงตำแหน่งอย่างเหมาะสม ตำรวจจะมีความรับผิดชอบต่อประชาชนมากขึ้นตำรวจจะเป็นลักษณะตำรวจอาชีพอย่างแท้จริง

ที่ไม่สามารถเล็งเห็นผลประโยชน์ได้ ก็อาจเนื่องมาจากข้าราชการตำรวจมีแนวโน้มจะให้ความสำคัญต่อทางเลือกที่เป็นผลดีต่อประโยชน์ของตนเกินควร และต่อต้านในสิ่งที่ทำลายหรือเพียงแต่ไม่ก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่เขา ในนโยบายการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ยังไม่ก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ข้าราชการตำรวจขึ้นอย่างชัดเจน จึงไม่ให้ความสำคัญต่อทางเลือกดังกล่าว

ภาคที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ กับความคิดทางการเมือง ดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักรัฐศาสตร์ทั่วไป

พบว่า ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดทางการเมืองในด้านหลักรัฐศาสตร์ทั่วไป (ดูตารางที่ 4.9)

2. ด้านการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

พบว่า ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดทางการเมือง ในด้านการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด (ดูตารางที่ 4.10)

3. ด้านความมั่นคงปลอดภัย ที่ต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาโดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจาก การเลือกตั้ง

พบว่า ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดทางการเมืองในด้านความมั่นคง ปลอดภัย ที่ต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาโดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจาก การเลือกตั้ง (ดูตารางที่ 4.11)

4. ด้านการเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

พบว่า ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดทางการเมืองในด้าน การเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด (ดูตารางที่ 4.12)

นั่นคือ ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ไม่ทำให้ความคิดทางการเมืองดังกล่าวมาแล้วมีความแตกต่างกัน แต่ปัจจัยที่น่าจะมีความสัมพันธ์กับความคิดทางการเมืองในเรื่องของการกระจายอำนาจ ได้แก่ ประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันภายใต้การสั่งการโดยผู้ว่าราชการจังหวัด

ผลดังที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนั้น อาจเกิดจากการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับแต่งตั้งมาปกครองบังคับบัญชาข้าราชการในจังหวัดโดยขาดประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการขาดศรัทธาในตัวผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับการแต่งตั้ง ก่อให้เกิดกระแสการเรียกร้องในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด แต่หากจะเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจก็มีความคิดว่า ปัญหาต่างๆของการปกครองบังคับบัญชาโดยขาด

ประสิทธิภาพของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับแต่งตั้งมาก็ยังไม่หมดไป แต่การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดนี้ จะเป็นผลดีต่อประชาชนและกระบวนการของการพัฒนาในระบอบประชาธิปไตย อาจทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญขึ้น ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง (participation) มากขึ้น มีความรับผิดชอบที่จะต้องไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (voting) สรรหาผู้ที่จะมาทำหน้าที่บริหารงานในจังหวัด เป็นการเลือกตั้งตัวแทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ควบคุมติดตามความเคลื่อนไหวของฝ่ายปกครอง เพื่อให้การปกครองเป็นไปตามความต้องการของประชาชน แต่จากผลการวิจัยนี้ ข้าราชการตำรวจที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ก็ยังมีความไม่แน่ใจหากผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาบริหารงานแล้ว และได้รับความมั่นคง ปลอดภัย หรือมีความเป็นไปได้น้อยที่จะสูญเสียอำนาจ รายได้ สักดิ์ศรี และความสะดวกสบายในอนาคตได้ อีกทั้งผลประโยชน์ที่จะได้รับก็ไม่สามารถที่จะขยายข้อมูลที่เป็นผลดีหรือก่อประโยชน์ให้กับตนเองได้

ข้อเสนอแนะ

ในการทาวิจัยครั้งนี้มีข้อสังเกตอยู่ 2 ส่วนด้วยกัน ได้แก่
ส่วนที่ 1 ข้อสังเกตในทางการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความคิด ความเข้าใจ ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในหลักการของการกระจายอำนาจ เฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดเท่านั้น ซึ่งประเด็นการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของหลักการกระจายอำนาจ แต่มิใช่เป็นความหมายทั้งหมดของหลักการกระจายอำนาจ หรือกล่าวโดยง่าย ๆ ได้ว่า การกระจายอำนาจนั้นมีกิจกรรมหลายอย่างที่เกี่ยวข้องรวมทั้งกิจกรรมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย แต่มุมมองโดยรวมของคนส่วนใหญ่แล้วคิดว่าการกระจายอำนาจกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเรื่องที่ใกล้เคียงกันจึงนำเอาประเด็นของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดมาเป็นตัวแทนของการกระจายอำนาจ ซึ่งทำให้เกิดกระแสการเรียกร้องเคลื่อนไหวที่จะมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดขึ้น

แต่ในความเป็นจริงแล้ว การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นเป็นการ

กระจายอำนาจที่เป็นไปตามธรรมชาติอยู่แล้ว ที่กล่าวเช่นนี้เนื่องจากในสังคมปัจจุบันศักยภาพในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมืองของประชาชนมีสูง และหากมองในประเด็นของอำนาจการปกครองและอิทธิพลทางการเมืองแล้ว ในสมัยก่อนอำนาจและอิทธิพลจะสติด้อยควบคู่อยู่กับตำแหน่งทางการเมืองและการบริหาร แต่ปัจจุบันอำนาจและอิทธิพลจะเคลื่อนที่ไปอยู่ที่อื่นด้วย เช่น อยู่กับหัวหน้าคณะ หรือผู้นำชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น โดยมีได้อยู่กับตำแหน่งแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งถือว่าเป็นการกระจายอำนาจตามธรรมชาติที่เพิ่งเกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน อันเป็นลักษณะที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในอดีต หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าในสมัยก่อนอำนาจจะสติด้อยอยู่แต่เบื้องบน แต่ในปัจจุบันอำนาจได้เริ่มลงมากอยู่กับส่วนล่างแล้ว แต่ข้าราชการยังไม่สามารถมองเห็นเนื่องจากถูกปิดกั้นโดยระบบราชการ

ข้อสังเกตในทางการวิจัยอีกประเด็นหนึ่งได้แก่ การใช้ภาษาคำพูดในแต่ละข้อคำถามในแบบสอบถาม คำถามในแบบสอบถามอาจจะทำให้ผู้ตอบเกิดอคติ ความคิดในทางประชานิยมได้ ทั้งนี้โดยเนื่องมาจากการใช้ภาษาคำพูดในแบบสอบถามที่มุ่งถามเฉพาะในประเด็นของสิ่งที่เป็นหลักการเท่านั้น ทั้งหลักการในเรื่องของหลักรัฐศาสตร์ทั่วไป หลักการในเรื่องของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด หลักการในเรื่องของความมั่นคงปลอดภัย ที่จะได้รับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และหลักการในเรื่องของการเล็งเห็นในผลประโยชน์ที่จะได้รับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด อันเป็นสิ่งที่ยังมีได้เกิดขึ้น

ส่วนที่ 2 ข้อสังเกตที่น่าจะนำไปเป็นประโยชน์และทำการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนาจการตำรวจ มีมุมมองต่อหลักการกระจายอำนาจในระบอบประชาธิปไตยในแง่ดี แต่กลับไม่ปรากฏแนวคิดที่เห็นด้วยต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดอันเป็นส่วนหนึ่งของหลักการกระจายอำนาจ ก็เพราะไม่แน่ใจว่าเป็นการสร้างประชาธิปไตยปลอมโดยอาศัยแนวทางการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเครื่องมือหรือไม่ เนื่องจากสภาวะทางการเมืองของประเทศไทยที่ผ่านมาได้ใช้รูปแบบของประชาธิปไตยเป็นรูปแบบในการปกครองประเทศอย่างสวยงาม แต่ในเนื้อในที่แท้จริงแล้วมิได้เป็นเช่นนั้น กลับใช้วิถีทางรูปแบบของประชา

ธิปไตยเป็นเครื่องมือในการแสวงหาให้ได้มาซึ่งอำนาจ จึงน่าจะเป็นไปได้ว่า ข้าราชการตำรวจนี้ไม่มีความมั่นใจในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ อุปสรรคของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในประเด็นดังกล่าว การพัฒนาประชาธิปไตยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ว่าจะสามารถสร้างรากฐานของประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในประเทศ ได้อย่างมั่นคง เพื่อจะได้บุคลากรทางการเมืองที่ดีมีคุณภาพ ได้นำผู้นำทางการเมืองที่ดีมีคุณภาพ มีการกำหนดนโยบายที่ดี มีองค์กรทางการเมืองที่ดี จนประชาชนทั้งหลายเกิดความมั่นใจว่าทรัพยากรทางการเมืองต่างๆ นั้นมีขีดความสามารถที่จะใช้การได้ดี องค์กรทางการเมืองมีความมั่นคง ในประเด็นนี้เองจึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดการยอมรับจากประชาชน โดยรัฐต้องเน้นให้มีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย และที่สำคัญต้องมีการปฏิบัติได้ตามหลักของประชาธิปไตย

ดังนั้น การพัฒนาประชาธิปไตยจึงต้องมีการพัฒนาสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. การกล่อมเกลາทางการเมือง (political socialization)

การกล่อมเกลาทางการเมือง หรือสังคมประกิตทางการเมือง หรือสังคมกรณทางการเมือง เป็นหน้าที่ (function) อย่างหนึ่งที่ระบบการเมืองทุกระบบจะต้องกระทำ เป็นกระบวนการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการขัดเกลาทางสังคม กล่าวคือเป็นการขัดเกลาให้สมาชิกของสังคมได้เรียนรู้วิถีทางการเมืองดำเนินชีวิตในสังคมนั้นๆ เพื่อที่จะสามารถมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกที่มีประสิทธิภาพตามสมควรของกลุ่มของสังคมนั้นๆ กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองก็คือ การขัดเกลาทางสังคมที่มีผลต่ออุดมการณ์ทางการเมือง¹

¹ม.ร.ว. พุทธิสาด ชุมพล, ระบบการเมืองความรู้เบื้องต้น (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬา, 2531), หน้า 64.

รัฐจึงต้องจัดให้มีการขัดเกลาประชาชนพลเมืองของประเทศให้
มีการเรียนรู้วิถีทางการดำเนินชีวิตให้ถูกต้องในสังคมประชาธิปไตย เพื่อที่จะ
สามารถมีส่วนร่วมในฐานะประชากรที่มีประสิทธิภาพของสังคมไทยและก่อให้เกิด
อุดมการณ์ทางการเมืองที่ดีแก่ประชาชน

2. วัฒนธรรมทางการเมือง

วัฒนธรรมทางการเมืองคือ แบบอย่างของทัศนคติ (attitudes) และความโน้มเอียงซึ่งบุคคลในฐานะสมาชิกในระบบการเมืองที่มีต่อการเมือง² เป็นแบบแผนทางการเมืองที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน จนเป็นแบบอย่างของระบบการเมืองของประเทศ การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง โดยการที่รัฐสร้างแบบแผนที่ดี สร้างแบบอย่างของทัศนคติที่ดี ให้แก่ประชาชนเพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนในระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประเทศไทยมีการพัฒนาไปสู่ระดับที่ดีขึ้น

3. political secularization เป็นการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมือง และสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง การเสริมสร้างให้ประชาชนสามารถนำเอาความรู้และความเข้าใจในหลักการที่ถูกต้องของระบอบประชาธิปไตยมายึดถือและปฏิบัติจนกระทั่งทำให้เกิดอุปนิสัยในการปฏิบัติตนแบบประชาธิปไตย เช่น การคิดเป็น การปฏิบัติตัวเป็น ที่จะดำเนินวิถีชีวิตและดำรงชีวิตตามรูปแบบประชาธิปไตย หรือที่เรียกว่า political secularization เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องให้ความสำคัญต่อแนวทางเสริมสร้างดังกล่าว รัฐจะต้องทำให้ประชาชนมีความรู้ และความเข้าใจที่ถูก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² อานนท์ อากาศิรม , รัฐศาสตร์เบื้องต้น (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, 2528), หน้า 56.

ต้องในระบอบประชาธิปไตยให้ได้ และยังคงสามารถนำมายึดถือปฏิบัติในการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระบอบประชาธิปไตยก็ลดลง

4. การเสริมสร้างสถาบันทางการเมืองให้มั่นคง (political institution)

คำว่าสถาบันทางการเมืองถอดศัพท์มาจากภาษาอังกฤษว่า political institution มีความหมายว่าแบบอย่างแห่งพฤติกรรมที่สร้างขึ้น และมีการปฏิบัติสืบต่อเนื่องกันมา อันเป็นที่ยอมรับกันในสังคม สำหรับแบบอย่างพฤติกรรมดังกล่าวมีลักษณะเป็นพฤติกรรมที่มั่นคง (established behavior) และในทุกสังคมย่อมมีสถาบันเกิดขึ้นตามมิติต่างๆ แห่งพฤติกรรมของมนุษย์ เช่น สถาบันสังคม สถาบันเศรษฐกิจ และสถาบันการเมือง เป็นต้น โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเมือง มีลักษณะดังนี้

1. เป็นสถาบันที่มีโครงสร้างแน่นอนและสามารถศึกษาได้
2. มีหน้าที่ในการปฏิบัติกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง
3. มีลักษณะเป็นแบบแผนอย่างใดอย่างหนึ่งของพฤติกรรมทางการเมือง ประชาชนทั่วไปให้การยอมรับและมีการปฏิบัติตามแบบแผนนั้น
4. เป็นสถาบันที่มีลักษณะแสดงถึงความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างสมาชิกในสังคม

ในการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันทางการเมืองให้เกิดความมั่นคง ได้แก่ การเสริมสร้างให้กลุ่มการเมืองของประชาชนมีความมั่นคงถูกต้อง เสริมสร้างระบบพรรคการเมืองให้มีความเข้มแข็ง การปกครองท้องถิ่นได้รับการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง สร้างความเป็นอิสระแก่องค์กรนิติบัญญัติ องค์กรบริหาร และองค์กรตุลาการ เสริมสร้างความเข้าใจในเรื่องสิทธิเสรีภาพให้แก่ประชาชน เช่น ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือการปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวแทนในกรณีเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง เป็นต้น

เมื่อรัฐสามารถที่จะขัดเกลาให้ประชาชนพลเมืองของประเทศ ให้มีการเรียนรู้วิถีทางการเมืองดำเนินชีวิตให้ถูกต้องในสังคมประชาธิปไตย สามารถสร้างแบบแผนทางการเมืองที่ดี สร้างแบบอย่างของทัศนคติที่ดีให้แก่ประชาชน

เสริมสร้างให้ประชาชนสามารถนำเอาความรู้และความเข้าใจในหลักการที่ถูกต้องของระบอบประชาธิปไตยมายึดถือและปฏิบัติจนกระทั่งทำให้เกิดอุปนิสัยในการปฏิบัติตนตามแบบประชาธิปไตย ตลอดจนเสริมสร้างระบบพรรคการเมือง การปกครองท้องถิ่น และสร้างความเป็นสถาบันทางการเมืองให้เกิดขึ้นได้แล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้ประชาธิปไตยจะเกิดการพัฒนา จะทำให้ประชาชนทุกคน ตลอดจนข้าราชการรวมทั้งข้าราชการตำรวจมีความมั่นใจในระบอบประชาธิปไตย จะส่งผลให้การดำเนินการต่างๆ ในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถเป็นไปได้อย่างดี

นอกจากนี้ในการวิจัยครั้งนี้ ยังมีข้อสังเกตที่น่าจะนำไปทำการศึกษาวิจัยต่อไป ได้แก่

1. ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการแต่งตั้ง ควรจะปรับเปลี่ยนบทบาทในการบริหารงานเสียใหม่ สร้างแรงจูงใจ สร้างขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการในส่วนภูมิภาค ให้มีความรู้สึกศรัทธาและเชื่อมั่นในตัวของผู้ว่าราชการจังหวัด ที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสมกับการเป็นนักปกครองอาชีพอย่างแท้จริง เนื่องจากข้าราชการนั้นมีความต้องการที่จะได้มาซึ่งอำนาจ รวมทั้งอำนาจในหน่วยราชการและนอกหน่วยราชการด้วย ต้องการรายได้ที่เป็นตัวเงิน ต้องการได้มาซึ่งศักดิ์ศรี ความสะดวกสบาย ซึ่งจะแสดงออกโดยการต่อต้านความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมในกรณีที่ต้องใช้ความพยายามส่วนตัวเพิ่มขึ้น และการเต็มใจรับการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ซึ่งทำให้ใช้ความพยายามส่วนตัวน้อยลง ต้องการความมั่นคงหรือความเป็นไปได้น้อยที่จะสูญเสียอำนาจ รายได้ ศักดิ์ศรี และความสะดวกสบายในอนาคต ผู้ว่าราชการจังหวัดจะสร้างความจงรักภักดีส่วนบุคคล ความจงรักภักดีที่มีต่อส่วนรวม ประเทศชาติ สร้างความภาคภูมิใจในการทำงาน สร้างความปรารถนาที่จะรับใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมแก่ข้าราชการ เป็นต้น

2. ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ไม่ควรจะเริ่มกระทำพร้อมๆ กันในทุกจังหวัด ควรจะพิจารณาเป็นจังหวัดๆ ไปว่าจังหวัดใดสามารถที่จะกระทำการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดได้ โดยพิจารณาจากความแตกต่างทางธรรมชาติสังคม ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ประเพณีทางประวัติศาสตร์

การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และความพร้อมในการจัดเก็บภาษีของท้องถิ่น ในแต่ละจังหวัด และหากจังหวัดใดมีความพร้อมก็ควรจะเริ่มทดลองให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดได้ โดยมีอิสระตามสมควรที่จะปกครองตนเอง (autonomy) ซึ่งส่วนกลางเพียงแต่คอยควบคุมดูแลเท่านั้น เป็นไปในลักษณะของการลดอำนาจของส่วนกลางมิใช่แบ่งอำนาจ โดยส่วนกลางจะต้องเปิดโอกาสให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นมีโอกาสที่จะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญๆ ได้ โดยมีหน่วยงานอื่นที่ถูกจัดตั้งขึ้นด้วยอำนาจอิสระที่แน่นอนเพื่อจะปฏิบัติงานอย่างแท้จริงในการแสดงออกถึงการริเริ่มบริหารและตกลงใจ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุผลถึงเป้าหมายของหลักการปกครองท้องถิ่นที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นจะได้มีสิทธิร่วมกันในอันที่จะได้รับการบริการจากรัฐทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเสริมสร้างความผาสุกให้แก่ตน

3. รัฐควรจะต้องเตรียมความพร้อมในการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น โดยให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนโดยการให้ประชาชนมีการศึกษาที่ดี มีความรู้ในการปกครอง ตลอดจนมีความเจริญพอที่จะนารายได้ท้องถิ่นมาจับจ่ายใช้สอยเพื่อจัดบริการให้แก่ตนเองได้ เนื่องจากการแบ่งอำนาจให้ส่วนภูมิภาคนั้น ยังไม่อาจสนองความต้องการตามความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึงและถูกต้อง เพราะแต่ละท้องถิ่นมีปัญหาที่ต้องให้บริการต่างๆ กันไป และส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคก็ไม่อาจทราบความจำเป็น ความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ละเอียดถี่ถ้วน

4. ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ข้าราชการตำรวจในส่วนภูมิภาค นอกจากปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ราษฎรแล้ว ก็ควรดำเนินการตามนโยบายของจังหวัด โดยสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล โดยมีต้องคำนึงถึงที่มาของตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด

อย่างไรก็ดี ในการพิจารณาจะให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดได้นั้น ต้องคำนึงถึงปัจจัยทางด้านพื้นฐานทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณีทางประวัติศาสตร์ การพัฒนาเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัด และความพร้อมของประชาชนเป็นสำคัญถ้าหากจังหวัดใดมีความพร้อม ก็สามารถกระทำการเลือกตั้งดังกล่าว

ได้ แม้ว่าจะมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดหรือไม่ก็ตาม ข้าราชการตำรวจ ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ก็ต้องปฏิบัติหน้าที่ไปตามปกติ ตามนโยบายของรัฐบาลและนโยบายของจังหวัดอยู่แล้ว และหากเลือกเอาผู้ที่ไม่มีความรู้ ความสามารถ มาเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว ก็จะเกิดผลเสียหายเป็นอย่างยิ่ง

การกระจายอำนาจนั้น เป็นหลักการที่สำคัญต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตย ประเด็นการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดก็เป็นส่วนหนึ่งของการกระจายอำนาจ ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมต่อระบอบประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น แต่การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆตามที่กล่าวข้างต้น และต้องกระทำแบบค่อยเป็นค่อยไป เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นต่อการปกครองในระดับประเทศได้.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย